

Motion till riksdagen 2019/20:1826

av **Caroline Helmersson Olsson m.fl. (S)**

Arbetsmiljö för undersköterskor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetsmiljö för undersköterskor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Antalet arbetsskador inom omsorgen är stort. Tunga lyft och felaktiga arbetsställningar i trånga arbetsutrymmen är en vanlig orsak till skador bland vårdbiträden, undersköterskor och personliga assistenter. Också unga arbetstagare drabbas i stor utsträckning i denna kvinnodominerade bransch.

Belastningsergonomiska arbetsskador är den vanligaste orsaken. Sjukdomar beroende på organisatoriska och sociala arbetsmiljöproblem är dock den arbetsskada som ökar mest. Många av de arbetsskador som anmäls är orsakade av hot och våld.

Hot och våld är en av de främsta anledningarna till anmälningar om arbetsskador bland undersköterskor. Mer än varannan undersköterska uppger att de blivit utsatta för våld eller hot om våld i arbetet under de senaste 12 månaderna. Mellan åren 2011 och 2015 ökade antalet anmälningar om arbetsolyckor med sjukfrånvaro med närmare 80 procent och antalet anmälningar av arbetssjukdomar ökade med drygt 250 procent.

Nästan 90 procent av anmälningarna från detta yrke avser kvinnor. I Sverige har den manligt dominerade industrin kommit avsevärt längre i att avlasta de anställda än välfärdssektorn som är kvinnligt dominerad. Inom industrin gör robotar de tunga lyften åt arbetarna, medan undersköterskor fortfarande mestadels lyfter tungt. Lyft om minst 15 kg flera gånger om dagen är tre gånger så vanligt bland undersköterskor mot snittet i samtliga yrken. Fyra av tio undersköterskor lyfter 15 kg eller mer flera gånger under arbetsdagen.

Undersköterskor har i hög andel besvär med rygg/nacke. Fler än var sjunde undersköterska uppger att arbetet gör dem så trötta att privatlivet påverkas negativt. Det är dubbelt så många mot snittet i samtliga branscher. 80 procent av undersköterskorna

uppger att de nästan aldrig kan bestämma när olika arbetsuppgifter skall göras, mot 43 procent för samtliga yrken.

Undersköterskornas betydelse för svensk välfärd kan inte nog understrykas. Det är det vanligaste jobbet i Sverige. Fem procent av Sveriges arbetskraft är undersköterskor. Det är också ett av de absolut viktigaste jobben. Undersköterskorna finns där för oss när vi föds, när vi drabbas av sjukdom, när och om vi behöver hjälp på ålderns höst och ofta är de där även den dagen vi dör. De lägger om våra sår, tar blodprov och finns där för oss när vi behöver dem. De finns där oavsett tid på dygnet.

Vi behöver fler undersköterskor. Behoven ökar då vi blir fler och fler i Sverige, samtidigt som vi lever allt längre. Det är hög tid att gå från ord till handling; arbetsmiljön för landets undersköterskor måste förbättras. Undersköterska är ett framtidsyrke. Yrkets status måste höjas. Den som arbetar som undersköterska ska med rätta känna stolthet över sitt yrkesval.

Det ska också vara ett yrke där du inte riskerar att slita ut dig och din kropp, vare sig fysiskt eller psykiskt. Vi måste prioritera att finna en lösning på de problem som idag orsakar belastningsskador för yrkeskåren. Den psykosociala arbetsmiljön måste också förbättras samtidigt som vi tar till krafttag mot hoten och våldet. Undersköterskor ska ha en hållbar arbetsmiljö som inte orsakar skador eller sjukdomar.

Den offentliga sektorn borde gå före i sitt arbetsgivarskap. På så sätt skulle mycket av problemen kunna förebyggas och yrket skulle bli mer attraktivt.

Caroline Helmersson Olsson (S)

Gunilla Svantorp (S)

Ann-Christin Ahlberg (S)

Paula Holmqvist (S)